

22 (1985) Nr. 1

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 1985 Nr. 133

A. TITEL

*Europese Overeenkomst inzake gewelddadigheden door en wangedrag
van toeschouwers rond sportevenementen en in het bijzonder rond
voetbalwedstrijden;
Straatsburg, 19 augustus 1985*

B. TEKST**European Convention on Spectator Violence and Misbehaviour at Sports Events and in particular at Football Matches**

The member States of the Council of Europe and the other States party to the European Cultural Convention, signatory hereto,

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its members;

Concerned by violence and misbehaviour amongst spectators at sports events, and in particular at football matches, and the consequences thereof;

Aware that this problem is likely to put at risk the principles embodied in Resolution (76) 41 of the Committee of Ministers of the Council of Europe known as the "European Sport for All Charter";

Emphasising the important contribution made to international understanding by sport, and especially, because of their frequency, by football matches between national and club teams from European states;

Considering that both public authorities and the independent sports organisations have separate but complementary responsibilities to combat violence and misbehaviour by spectators, bearing in mind that the sports organisation also have responsibilities in matters of safety and that more generally they should ensure the orderly conduct of the events they organise; considering moreover that these authorities and organisations should work together for this purpose at all appropriate levels;

Considering that violence is a current social phenomenon with wide repercussions, whose origins lie mainly outside sport, and that sport is often the scene for outbreaks of violence;

Being resolved to take common and co-operative action to prevent and control the problem of violence and misbehaviour by spectators at sports events,

Have agreed as follows:

Article 1*Aim of the Convention*

1. The Parties, with a view to preventing and controlling violence and misbehaviour by spectators at football matches, undertake, within the

Convention européenne sur la violence et les débordements de spectateurs lors de manifestations sportives et notamment de matches de football

Les Etats membres du Conseil de l'Europe et les autres Etats parties à la Convention culturelle européenne, signataires de la présente Convention,

Considérant que le but du Conseil de l'Europe est de réaliser une union plus étroite entre ses membres;

Préoccupés par la violence et les débordements de spectateurs lors de manifestations sportives et notamment de matches de football, et par les conséquences qui en découlent;

Conscients du fait que ce problème menace les principes consacrés par la Résolution (76) 41 du Comité des Ministres du Conseil de l'Europe, connue comme la «Charte européenne du sport pour tous»;

Soulignant l'importante contribution apportée à la compréhension internationale par le sport et, particulièrement, en raison de leur fréquence, par les matches de football entre les équipes nationales et locales des Etats européens;

Considérant que tant les autorités publiques que les organisations sportives indépendantes ont des responsabilités distinctes mais complémentaires dans la lutte contre la violence et les débordements de spectateurs, compte tenu du fait que les organisations sportives ont aussi des responsabilités en matière de sécurité et que, plus généralement, elles doivent assurer le bon déroulement des manifestations qu'elles organisent; considérant par ailleurs que ces autorités et organisations doivent à cet effet unir leurs efforts à tous les niveaux concernés;

Considérant que la violence est un phénomène social actuel de vaste envergure, dont les origines sont essentiellement extérieures au sport, et que le sport est souvent le terrain d'explosions de violence;

Résolus à coopérer et à entreprendre des actions communes afin de prévenir et de maîtriser la violence et les débordements de spectateurs lors de manifestations sportives,

Sont convenus de ce qui suit:

Article 1

But de la Convention

1. Les Parties, en vue de prévenir et de maîtriser la violence et les débordements de spectateurs lors de matches de football, s'engagent à

limits of their respective constitutional provisions, to take the necessary steps to give effect to the provisions of this Convention.

2. The Parties shall apply the provisions of this Convention to other sports and sports events in which violence or misbehaviour by spectators is to be feared, as appropriate to the specific requirements of such sports and sports events.

Article 2

Domestic co-ordination

The Parties shall co-ordinate the policies and actions of their government departments and other public agencies against violence and misbehaviour by spectators, where appropriate through setting up co-ordinating bodies.

Article 3

Measures

1. The Parties undertake to ensure the formulation and implementation of measures designed to prevent and control violence and misbehaviour by spectators, including in particular:

a. to secure that adequate public order resources are employed to counter outbreaks of violence and misbehaviour, both within the immediate vicinity of and inside stadia and along the transit routes used by spectators;

b. to facilitate close co-operation and exchange of appropriate information between the police forces of the different localities involved or likely to be involved;

c. to apply or, if need be, to adopt legislation which provides for those found guilty of offences related to violence or misbehaviour by spectators to receive appropriate penalties or, as the case may be, appropriate administrative measures.

2. The Parties undertake to encourage the responsible organisation and good conduct of supporters clubs and the appointment of stewards from within their membership to help manage and inform spectators at matches and to accompany parties of supporters travelling to away fixtures.

3. The Parties shall encourage the co-ordination, insofar as legally possible, of the organisation of travel arrangements from the place of departure, with the co-operation of clubs, organised supporters, and travel agencies, so as to inhibit potential trouble-makers from leaving to attend matches.

prendre, dans les limites de leurs dispositions constitutionnelles respectives, les mesures nécessaires pour donner effet aux dispositions de la présente Convention.

2. Les Parties appliquent les dispositions de la présente Convention à d'autres sports et manifestations sportives, compte tenu des exigences particulières de ces derniers, dans lesquels des violences ou des débordements de spectateurs sont à craindre.

Article 2

Coordination au plan intérieur

Les Parties coordonnent les politiques et les actions entreprises par leurs ministères et autres organismes publics contre la violence et les débordements de spectateurs, par la mise en place, lorsque nécessaire, d'organes de coordination.

Article 3

Mesures

1. Les Parties s'engagent à assurer l'élaboration et la mise en œuvre de mesures destinées à prévenir et maîtriser la violence et les débordements de spectateurs, en particulier à :

a. s'assurer que des services d'ordre suffisants soient mobilisés pour faire face aux manifestations de violence et aux débordements tant dans les stades que dans leur voisinage immédiat et le long des routes de passage empruntées par les spectateurs;

b. faciliter une coopération étroite et un échange d'informations appropriées entre les forces de police des différentes localités concernées ou susceptibles de l'être;

c. appliquer ou, le cas échéant, adopter une législation prévoyant que les personnes reconnues coupables d'infractions liées à la violence ou aux débordements de spectateurs se voient infliger des peines appropriées ou, le cas échéant, des mesures administratives appropriées.

2. Les Parties s'engagent à encourager l'organisation responsable et le bon comportement des clubs de supporters et la nomination en leur sein d'agents chargés de faciliter le contrôle et l'information des spectateurs à l'occasion des matches et d'accompagner les groupes de supporters se rendant à des matches joués à l'extérieur.

3. Les Parties encouragent la coordination, dans la mesure où cela est juridiquement possible, de l'organisation des déplacements à partir du lieu d'origine avec la collaboration des clubs, des supporters organisés et des agences de voyage, afin d'empêcher le départ des fauteurs potentiels de troubles pour assister aux matches.

4. The Parties shall seek to ensure, where necessary by introducing appropriate legislation which contains sanctions for non-compliance or by any other appropriate means, that, where outbreaks of violence and misbehaviour by spectators are to be feared, sports organisations and clubs, together with, where appropriate, stadium owners and public authorities, in accordance with responsibilities defined in domestic law, take practical measures at and within stadia to prevent or control such violence or misbehaviour, including:

a. to secure that the design and physical fabric of stadia provide for the safety of spectators, do not readily facilitate violence between spectators, allow effective crowd control, contain appropriate barriers or fencing, and allow security and police forces to operate;

b. to segregate effectively groups of rival supporters, by allocating to groups of visiting supporters, when they are admitted, specific terraces;

c. to ensure this segregation by strictly controlling the sale of tickets and to take particular precautions in the period immediately preceding the match;

d. to exclude from or forbid access to matches and stadia, insofar as it is legally possible, known or potential trouble-makers, or people who are under the influence of alcohol or drugs;

e. to provide stadia with an effective public address system and to see that full use is made of this, of the match programme and of other publicity outlets to encourage spectators to behave correctly;

f. to prohibit the introduction of alcoholic drinks by spectators into stadia; to restrict, and preferably ban, the sale and any distribution of alcoholic drinks at stadia, and to ensure that all beverages available are in safe containers;

g. to provide controls so as to ensure that spectators do not bring into stadia objects that are likely to be used in acts of violence, or fireworks or similar devices;

h. to ensure that liaison officers co-operate with the authorities concerned before matches on arrangements to be taken for crowd control so that the relevant rules are enforced through concerted action.

5. The Parties shall take appropriate social and educational measures, bearing in mind the potential importance of the mass media, to prevent violence in and associated with sport, in particular by promoting the sporting ideal through educational and other campaigns, by giving support to the notion of fair play, especially among young people, so as

4. Lorsque des explosions de violence et des débordements de spectateurs sont à craindre, les Parties veillent, si nécessaire en introduisant une législation appropriée contenant des sanctions pour inobservation ou d'autres mesures appropriées, à ce que les organisations sportives et les clubs ainsi que, le cas échéant, les propriétaires de stades et les autorités publiques, sur la base des compétences définies par la législation interne, prennent des dispositions concrètes aux abords des stades et à l'intérieur de ces derniers, pour prévenir ou maîtriser cette violence ou ces débordements, et notamment:

a. faire en sorte que la conception et la structure des stades garantissent la sécurité des spectateurs, ne favorisent pas la violence parmi eux, permettent un contrôle efficace de la foule, comportent des barrières ou clôtures adéquates et permettent l'intervention des services de secours et des forces de l'ordre;

b. séparer efficacement les groupes de supporters rivaux en réservant aux groupes de supporters visiteurs, lorsqu'ils sont admis, des tribunes distinctes;

c. assurer cette séparation en contrôlant rigoureusement la vente des billets et prendre des précautions particulières pendant la période précédant immédiatement le match;

d. exclure des stades et des matches ou leur en interdire l'accès, dans la mesure où cela est juridiquement possible, les fauteurs de troubles connus ou potentiels et les personnes sous l'influence d'alcool ou de drogues;

e. doter les stades d'un système efficace de communication avec le public et veiller à en faire pleinement usage, ainsi que des programmes des matches et autres prospectus, pour inciter les spectateurs à se conduire correctement;

f. interdire l'introduction, par les spectateurs, de boissons alcoolisées dans les stades; restreindre et, de préférence, interdire la vente et toute distribution de boissons alcoolisées dans les stades et s'assurer que toutes les boissons disponibles soient contenues dans des récipients non dangereux;

g. assurer des contrôles dans le but d'empêcher les spectateurs d'introduire dans l'enceinte des stades des objets susceptibles de servir à des actes de violence, ou des feux d'artifice ou objets similaires;

h. assurer que des agents de liaison collaborent avec les autorités concernées avant les matches, quant aux dispositions à prendre pour contrôler la foule, de telle sorte que les règlements pertinents soient appliqués grâce à une action concertée.

5. Les Parties prennent les mesures adéquates dans les domaines social et éducatif, ayant à l'esprit l'importance potentielle des moyens de communication de masse, pour prévenir la violence dans le sport ou lors de manifestations sportives, notamment en promouvant l'idéal sportif par des campagnes éducatives et autres, en soutenant la notion

to enhance mutual respect both amongst spectators and between sports players and also by encouraging increased active participation in sport.

Article 4

International co-operation

1. The Parties shall co-operate closely on the matters covered by this Convention and encourage similar co-operation as appropriate between national sports authorities involved.

2. In advance of international club and representative matches or tournaments, the Parties concerned shall invite their competent authorities, especially the sports organisations, to identify those matches at which violence or misbehaviour by spectators is to be feared. Where such a match is identified, the competent authorities of the host country shall arrange consultations between those concerned. Such consultations shall take place as soon as possible and should not be later than two weeks before the match is due to take place, and shall encompass arrangements, measures and precautions to be taken before, during, and after the match, including, where necessary, measures additional to those included in this Convention.

Article 5

Identification and treatment of offenders

1. The Parties, respecting existing legal procedures and the principle of the independence of the judiciary, shall seek to ensure that spectators committing acts of violence or other criminal behaviour are identified and prosecuted in accordance with the due process of the law.

2. Where appropriate, particularly in the case of visiting spectators, and in accordance with the applicable international agreements, the Parties shall consider:

a. transferring proceeding against persons apprehended in connection with violence or other criminal behaviour committed at sports events to their country of residence;

b. seeking the extradition of persons suspected of violence or other criminal behaviour committed at sports events;

c. transferring persons convicted of offences of violence or other criminal behaviour committed at sports events to serve their sentences in the relevant country.

de *fair play* spécialement chez les jeunes, afin de favoriser le respect mutuel à la fois parmi les spectateurs et entre les sportifs et aussi en encourageant une plus importante participation active dans le sport.

Article 4

Coopération internationale

1. Les Parties coopèrent étroitement sur les sujets couverts par cette Convention et encouragent une coopération analogue, lorsqu'elle est appropriée, entre les autorités sportives nationales concernées.

2. Avant les matches ou tournois internationaux entre clubs ou équipes représentatives, les Parties concernées invitent leurs autorités compétentes, notamment les organisations sportives, à identifier les matches à l'occasion desquels des actes de violence ou des débordements de spectateurs sont à craindre. Si un match de ce type est identifié, les autorités compétentes du pays hôte prennent des dispositions pour une concertation entre les autorités concernées. Cette concertation se tiendra dès que possible; elle devrait avoir lieu au plus tard deux semaines avant la date prévue pour le match et englobera les dispositions, mesures et précautions à prendre avant, pendant et après le match, y compris, s'il y a lieu, des mesures complémentaires à celles prévues par la présente Convention.

Article 5

Identification et traitement des contrevenants

1. Les Parties, dans le respect des procédures existant en droit et du principe de l'indépendance du pouvoir judiciaire, veillent à s'assurer que les spectateurs qui commettent des actes de violence ou d'autres actes répréhensibles soient identifiés et poursuivis conformément à la loi.

2. Le cas échéant, notamment dans le cas de spectateurs-visiteurs, et conformément aux accords internationaux applicables, les Parties envisagent:

a. de transmettre les procédures intentées contre des personnes appréhendées à la suite d'actes de violence ou d'autres actes répréhensibles commis lors de manifestations sportives, au pays de résidence de ces personnes;

b. de demander l'extradition de personnes soupçonnées d'actes de violence ou d'autres actes répréhensibles commis lors de manifestations sportives;

c. de transférer les personnes reconnues coupables d'infractions violentes ou d'autres actes répréhensibles commis lors de manifestations sportives, dans le pays approprié, pour y purger leur peine.

Article 6

Additional measures

1. The Parties undertake to co-operate closely with their appropriate national sports organisations and clubs and where appropriate, stadium owners, on arrangements regarding the planning and execution of alterations to the physical fabric of stadia or other alterations, including access to and egress from stadia, necessary to improve safety and to prevent violence.

2. The Parties undertake to promote, where necessary and in appropriate cases, a system laying down requirements for the selection of stadia which take into account the safety of spectators and the prevention of violence amongst them, especially for those stadia used for matches likely to attract large or unruly crowds.

3. The Parties undertake to encourage their national sports organisations to review their regulations continuously in order to control factors which may lead to outbreaks of violence by players or spectators.

Article 7

Provision of information

Each Party shall forward to the Secretary General of the Council of Europe, in one of the official languages of the Council of Europe, all relevant information concerning legislative and other measures taken by it for the purpose of complying with the terms of this Convention, whether with regard to football or to other sports.

Article 8

Standing Committee

1. For the purposes of this Convention, a Standing Committee is hereby established.

2. Any Party may be represented on the Standing Committee by one or more delegates. Each Party shall have one vote.

3. Any member State of the Council of Europe or other State party to the European Cultural Convention which is not a Party to this Convention may be represented on the Committee as an observer.

Article 6

Mesures complémentaires

1. Les Parties s'engagent à coopérer étroitement avec leurs organisations sportives nationales et clubs compétents ainsi que, éventuellement, avec les propriétaires de stades, en ce qui concerne les dispositions visant la planification et l'exécution des modifications de la structure matérielle des stades, ou d'autres changements nécessaires, y compris l'accès et la sortie des stades, afin d'améliorer la sécurité et de prévenir la violence.

2. Les Parties s'engagent à promouvoir, s'il y a lieu et dans les cas appropriés, un système établissant des critères pour la sélection des stades qui tiennent compte de la sécurité des spectateurs et de la prévention de la violence parmi eux, surtout en ce qui concerne les stades où les matches peuvent attirer des foules nombreuses ou agitées.

3. Les Parties s'engagent à encourager leurs organisations sportives nationales à réviser d'une manière permanente leurs règlements afin de contrôler les facteurs de nature à engendrer des explosions de violence de la part de sportifs ou de spectateurs.

Article 7

Communication d'informations

Chaque Partie transmet au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, dans l'une des langues officielles du Conseil de l'Europe, toutes les informations pertinentes relatives à la législation et aux autres mesures qu'elle aura prises dans le but de se conformer aux dispositions de la présente Convention, que ces mesures concernent le football ou d'autres sports.

Article 8

Comité permanent

1. Il est constitué, aux fins de la présente Convention, un Comité permanent.

2. Toute Partie peut se faire représenter au sein du Comité permanent par un ou plusieurs délégués. Chaque Partie a droit à une voix.

3. Tout Etat membre du Conseil de l'Europe ou partie à la Convention culturelle européenne, qui n'est pas partie à la présente Convention, peut se faire représenter au Comité par un observateur.

4. The Standing Committee may, by unanimous decision, invite any non-member State of the Council of Europe which is not a Party to the Convention and any sports organisation concerned to be represented by an observer at one or more of its meetings.

5. The Standing Committee shall be convened by the Secretary General of the Council of Europe. Its first meeting shall be held within one year of the date of the entry into force of the Convention. It shall subsequently meet at least every year. In addition it shall meet whenever a majority of the Parties so request.

6. A majority of the Parties shall constitute a quorum for holding a meeting of the Standing Committee.

7. Subject to the provisions of this Convention, the Standing Committee shall draw up and adopt by consensus its own Rules of Procedure.

Article 9

1. The Standing Committee shall be responsible for monitoring the application of this Convention. It may in particular:

a. keep under review the provisions of this Convention and examine any modifications necessary;

b. hold consultations with relevant sports organisations;

c. make recommendations to the Parties concerning measures to be taken for the purposes of this Convention;

d. recommend the appropriate measures to keep the public informed about the activities undertaken within the framework of this Convention;

e. make recommendations to the Committee of Ministers concerning non-member States of the Council of Europe to be invited to accede to this Convention;

f. make any proposal for improving the effectiveness of this Convention.

2. In order to discharge its functions, the Standing Committee may, on its own initiative, arrange for meetings of groups of experts.

Article 10

After each meeting, the Standing Committee shall forward to the Committee of Ministers of the Council of Europe a report on its work and on the functioning of the Convention.

4. Le Comité permanent peut, à l'unanimité, inviter tout Etat non membre du Conseil de l'Europe qui n'est pas partie à la Convention et toute organisation sportive intéressée à se faire représenter par un observateur à une ou plusieurs de ses réunions.

5. Le Comité permanent est convoqué par le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe. Il tient sa première réunion dans le délai d'un an à compter de la date d'entrée en vigueur de la Convention. Il se réunit par la suite au moins une fois par an. Il se réunit, en outre, chaque fois que la majorité des Parties en formule la demande.

6. La majorité des Parties constitue le quorum nécessaire pour tenir une réunion du Comité permanent.

7. Sous réserve des dispositions de la présente Convention, le Comité permanent établit son règlement intérieur et l'adopte par consensus.

Article 9

1. Le Comité permanent est chargé de suivre l'application de la présente Convention. Il peut en particulier:

a. revoir de manière permanente les dispositions de la présente Convention et examiner les modifications qui pourraient être nécessaires;

b. engager des consultations avec les organisations sportives concernées;

c. adresser des recommandations aux Parties sur les mesures à prendre pour la mise en œuvre de la présente Convention;

d. recommander les mesures appropriées pour assurer l'information du public sur les travaux entrepris dans le cadre de la présente Convention;

e. adresser au Comité des Ministres des recommandations relatives à l'invitation d'Etats non membres du Conseil de l'Europe à adhérer à la présente Convention;

f. formuler toute proposition visant à améliorer l'efficacité de la présente Convention.

2. Pour l'accomplissement de sa mission, le Comité permanent peut, de sa propre initiative, prévoir des réunions de groupes d'experts.

Article 10

Après chacune de ses réunions, le Comité permanent transmet au Comité des Ministres du Conseil de l'Europe un rapport sur ses travaux et sur le fonctionnement de la Convention.

Article 11

Amendments

1. Amendments to this Convention may be proposed by a Party, the Committee of Ministers of the Council of Europe or the Standing Committee.

2. Any proposal for amendment shall be communicated by the Secretary General of the Council of Europe to the member States of the Council of Europe, to the other States party to the European Cultural Convention, and to every non-member State which has acceded to or has been invited to accede to this Convention in accordance with the provisions of Article 14.

3. Any amendment proposed by a Party or the Committee of Ministers shall be communicated to the Standing Committee at least two months before the meeting at which it is to be considered. The Standing Committee shall submit to the Committee of Ministers its opinion on the proposed amendment, where appropriate after consultation with the relevant sports organisations.

4. The Committee of Ministers shall consider the proposed amendment and any opinion submitted by the Standing Committee and may adopt the amendment.

5. The text of any amendment adopted by the Committee of Ministers in accordance with paragraph 4 of this Article shall be forwarded to the Parties for acceptance.

6. Any amendment adopted in accordance with paragraph 4 of this Article shall come into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after all Parties have informed the Secretary General of their acceptance thereof.

FINAL CLAUSES

Article 12

1. This Convention shall be open for signature by member States of the Council of Europe and other States party to the European Cultural Convention, which may express their consent to be bound by:

a. signature without reservation as to ratification, acceptance or approval, or

b. signature subject to ratification, acceptance or approval, followed by ratification, acceptance or approval.

2. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 11

Amendements

1. Des amendements à la présente Convention peuvent être proposés par une Partie, par le Comité des Ministres du Conseil de l'Europe ou par le Comité permanent.

2. Toute proposition d'amendement est communiquée par le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe aux Etats membres du Conseil de l'Europe, aux autres Etats parties à la Convention culturelle européenne et à tout Etat non membre qui a adhéré ou qui a été invité à adhérer à la présente Convention conformément aux dispositions de l'article 14.

3. Tout amendement proposé par une Partie ou par le Comité des Ministres est communiqué au Comité permanent au moins deux mois avant la réunion à laquelle l'amendement doit être étudié. Le Comité permanent soumet au Comité des Ministres son avis concernant l'amendement proposé, le cas échéant, après consultation des organisations sportives compétentes.

4. Le Comité des Ministres étudie l'amendement proposé ainsi que tout avis soumis par le Comité permanent et il peut adopter l'amendement.

5. Le texte de tout amendement adopté par le Comité des Ministres conformément au paragraphe 4 du présent article est transmis aux Parties en vue de son acceptation.

6. Tout amendement adopté conformément au paragraphe 4 du présent article entre en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'un délai d'un mois après la date à laquelle toutes les Parties ont informé le Secrétaire Général de leur acceptation dudit amendement.

CLAUSES FINALES

Article 12

1. La présente Convention est ouverte à la signature des Etats membres du Conseil de l'Europe et des autres Etats parties à la Convention culturelle européenne, qui peuvent exprimer leur consentement à être liés par:

a. la signature sans réserve de ratification, d'acceptation ou d'approbation, ou

b. la signature sous réserve de ratification, d'acceptation ou d'approbation suivie de ratification, d'acceptation ou d'approbation.

2. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation seront déposés près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

Article 13

1. The Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date on which three member States of the Council of Europe have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of Article 12.

2. In respect of any signatory State which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date of signature or of the deposit of the instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 14

1. After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe, after consulting the Parties, may invite to accede to the Convention any non-member State of the Council of Europe by a decision taken by the majority provided for in Article 20.d of the Statute of the Council of Europe and by the unanimous vote of the representatives of the Contracting States entitled to sit on the Committee of Ministers.

2. In respect of any acceding State, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date of the deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 15

1. Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.

2. Any Party may, at any later date, by declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration. In respect of such territory the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.

3. Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory mentioned in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General. Such withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration

Article 13

1. La Convention entrera en vigueur le premier jour du mois suivant l'expiration d'un délai de un mois après la date à laquelle trois Etats membres du Conseil de l'Europe auront exprimé leur consentement à être liés par la Convention conformément aux dispositions de l'article 12.

2. Pour tout Etat signataire qui exprimera ultérieurement son consentement à être lié par la Convention, celle-ci entrera en vigueur le premier jour du mois suivant l'expiration d'un délai de un mois après la date de la signature ou du dépôt de l'instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation.

Article 14

1. Après l'entrée en vigueur de la présente Convention, le Comité des Ministres du Conseil de l'Europe, après consultation des Parties, pourra inviter tout Etat non membre du Conseil de l'Europe à adhérer à la Convention, par une décision prise à la majorité prévue à l'article 20.d du Statut du Conseil de l'Europe et à l'unanimité des représentants des Etats contractants ayant le droit de siéger au Comité des Ministres.

2. Pour tout Etat adhérent, la Convention entrera en vigueur le premier jour du mois suivant l'expiration d'un délai de un mois après la date de dépôt de l'instrument d'adhésion près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

Article 15

1. Tout Etat peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion désigner le ou les territoires auxquels s'appliquera la présente Convention.

2. Toute Partie peut, à tout moment ultérieur, par une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, étendre l'application de la présente Convention à tout autre territoire désigné dans la déclaration. La Convention entrera en vigueur à l'égard de ce territoire le premier jour du mois suivant l'expiration d'un délai de un mois après la date de réception de ladite déclaration par le Secrétaire Général.

3. Toute déclaration formulée en vertu des deux paragraphes précédents pourra être retirée, en ce qui concerne tout territoire désigné dans cette déclaration, par notification adressée au Secrétaire Général. Le retrait prendra effet le premier jour du mois suivant l'expiration d'un

of a period of six months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 16

1. Any Party may, at any time, denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

2. Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 17

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe, the other States party to the European Cultural Convention and any State which has acceded to this Convention, of:

- a. any signature in accordance with Article 12;
- b. the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession in accordance with Article 12 or 14;
- c. any date of entry into force of this Convention in accordance with Articles 13 and 14;
- d. any information forwarded under the provisions of Article 7;
- e. any report established in pursuance of the provisions of Article 10;
- f. any proposal for amendment or any amendment adopted in accordance with Article 11 and the date on which the amendment comes into force;
- g. any declaration made under the provisions of Article 15;
- h. any notification made under the provisions of Article 16 and the date on which the denunciation takes effect.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

DONE at Strasbourg, this 19th day of August 1985, in English and French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe, to each State party to the European Cultural Convention, and any State invited to accede to this Convention.

délai de six mois après la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 16

1. Toute Partie peut, à tout moment, dénoncer la présente Convention en adressant une notification au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

2. La dénonciation prend effet le premier jour du mois suivant l'expiration d'un délai de six mois après la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 17

Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe notifie aux Etats membres du Conseil de l'Europe, aux autres Etats parties à la Convention culturelle européenne et à tout Etat ayant adhéré à la présente Convention :

- a. toute signature conformément à l'article 12;
- b. le dépôt de tout instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, conformément aux articles 12 ou 14;
- c. toute date d'entrée en vigueur de la présente Convention conformément aux articles 13 et 14;
- d. toute information transmise en vertu des dispositions de l'article 7;
- e. tout rapport établi en application des dispositions de l'article 10;
- f. toute proposition d'amendement et tout amendement adopté conformément à l'article 11, et la date d'entrée en vigueur de cet amendement;
- g. toute déclaration formulée en vertu des dispositions de l'article 15;
- h. toute notification adressée en application des dispositions de l'article 16 et la date de prise d'effet de la dénonciation.

EN FOI DE QUOI les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé la présente Convention.

FAIT à Strasbourg, le 19 août 1985, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui sera déposé dans les archives du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe en communiquera copie certifiée conforme à chaque Etat membre du Conseil de l'Europe, à chaque Etat partie à la Convention culturelle européenne, et à tout Etat invité à adhérer à la présente Convention.

De Overeenkomst is in overeenstemming met artikel 12 ondertekend voor de volgende Staten:

België ¹⁾	19 augustus 1985
Denemarken	19 augustus 1985
Griekenland ¹⁾	19 augustus 1985
het Koninkrijk der Nederlanden ¹⁾	19 augustus 1985
Oostenrijk ¹⁾	19 augustus 1985
het Verenigd Koninkrijk van Groot- Britannië en Noord-Ierland	19 augustus 1985
Portugal ¹⁾	4 september 1985
Zweden	13 september 1985
Luxemburg ¹⁾	19 september 1985
Italië	23 september 1985

¹⁾ Onder voorbehoud van bekrachtiging of aanvaarding.

C. VERTALING

Europese Overeenkomst inzake gewelddadigheden gepleegd door en wangedrag van toeschouwers rond sportevenementen en in het bijzonder rond voetbalwedstrijden

De Lid-Staten van de Raad van Europa en de andere Staten die partij zijn bij het Europees Cultureel Verdrag, die deze Overeenkomst hebben ondertekend,

Overwegend dat het doel van de Raad van Europa is het tot stand brengen van een grotere eenheid tussen zijn leden,

Bezorgd over de gewelddadigheden gepleegd door en het wangedrag van toeschouwers rond sportevenementen en in het bijzonder rond voetbalwedstrijden en de daaruit voortvloeiende gevolgen,

Zich bewust van het feit dat dit probleem naar het zich laat aanzien een gevaar zal inhouden voor de beginselen neergelegd in resolutie 76(41) van het Comité van Ministers van de Raad van Europa, bekend als het „Europees handvest over sport voor allen”,

De nadruk leggend op de belangrijke bijdrage die door de sport en vooral, omdat deze zo vaak worden gehouden, door voetbalwedstrijden tussen nationale elftallen en elftallen van clubs uit Europese Staten, wordt geleverd tot internationaal begrip.

Overwegend dat zowel de overheidsinstellingen als de onafhankelijke sportorganisaties een eigen, doch elkander aanvullende verantwoordelijkheid dragen bij de bestrijding van gewelddadigheden gepleegd door en wangedrag van toeschouwers, indachtig het feit dat de sportorganisaties ook verantwoordelijkheid dragen in aangelegenheden de veilig-

heid betreffende en dat zij meer in het algemeen het ordelijk verloop dienen te verzekeren van de door hen georganiseerde evenementen; voorts overwegend dat deze overheidsinstellingen en organisaties op alle daarvoor in aanmerking komende niveaus dienen samen te werken,

Overwegend dat geweld een hedendaags sociaal verschijnsel met verstrekkende gevolgen is, waarvan de oorsprong voornamelijk buiten de sport ligt, en dat sport vaak het toneel is van uitbarstingen van geweld,

Vastbesloten gemeenschappelijke en op samenwerking gebaseerde maatregelen te nemen ter voorkoming en bestrijding van het probleem van gewelddadigheden gepleegd door en wangedrag van toeschouwers bij sportevenementen,

Zijn als volgt overeengekomen:

Artikel 1

Doel van de Overeenkomst

1. De Partijen verbinden zich ertoe, ten einde gewelddadigheden gepleegd door en wangedrag van toeschouwers rond voetbalwedstrijden te voorkomen en te bestrijden, binnen de mogelijkheden van hun onderscheiden constitutionele bepalingen, de nodige stappen te ondernemen om uitvoering te geven aan de bepalingen van dit Verdrag.

2. De Partijen passen de bepalingen van deze Overeenkomst, waar nodig met eventuele aanpassing, toe op andere sporten en sportevenementen, waar gevreesd kan worden voor gewelddadigheden gepleegd door of wangedrag van toeschouwers.

Artikel 2

Binnenlandse coördinatie

De Partijen coördineren het beleid en de maatregelen van hun ministeries van algemeen bestuur en andere overheidsinstanties ter bestrijding van gewelddadigheden gepleegd door en wangedrag van toeschouwers, waar passend door het instellen van coördinerende lichamen.

Artikel 3

Maatregelen

1. De Partijen verbinden zich ertoe de formulering en tenuitvoerlegging te verzekeren van maatregelen met het oogmerk gewelddadigheden gepleegd door en wangedrag van toeschouwers te voorkomen en te bestrijden, met inbegrip van met name:

a. het verzekeren dat voldoende middelen ter handhaving van de

openbare orde worden aangewend om uitbarstingen van geweld en wangedrag tegen te gaan, zowel in de onmiddellijke nabijheid van en binnen de stadions als langs de door de toeschouwers gebruikte routes;

b. het vergemakkelijken van nauwe samenwerking en uitwisseling van desbetreffende informatie tussen de politiekorpsen van de diverse betrokken plaatsen of van plaatsen die vermoedelijk betrokken zullen worden;

c. het toepassen of indien nodig aannemen van wetgeving, waarin wordt bepaald dat aan degenen die schuldig worden bevonden aan overtredingen samenhangend met gewelddadigheden gepleegd door of wangedrag van toeschouwers, passende straffen of, naar gelang van het geval, passende administratieve maatregelen worden opgelegd.

2. De Partijen verbinden zich ertoe een verantwoordelijke organisatie en een verantwoordelijk gedrag van clubs van supporters te bevorderen alsmede van benoeming van ordebewaarders uit de leden daarvan om hulp te bieden bij het toezicht op en de voorlichting van de toeschouwers bij wedstrijden en om groepen supporters die naar wedstrijden elders reizen, te begeleiden.

3. De Partijen bevorderen de coördinatie, voor zover zulks wettelijk mogelijk is, van de regelingen voor reizen vanaf de plaats van vertrek, met de medewerking van clubs, georganiseerde supporters en reisbureaus, ten einde potentiële onruststokers te beletten te vertrekken om wedstrijden bij te wonen.

4. De Partijen streven ernaar, waar nodig door de invoering van passende wetgeving die straffen op niet-naleving van de bepalingen ervan bevat of door andere passende middelen, te verzekeren dat daar waar uitbarstingen van gewelddadigheden en wangedrag van de zijde van toeschouwers te vrezen zijn, sportorganisaties en clubs, waar passend, te zamen met stadioneigenaren en overheidsinstanties, overeenkomstig de verantwoordelijkheden omschreven in de nationale wetgeving, praktische maatregelen nemen bij en in stadions ter voorkoming of bestrijding van zulk geweld of wangedrag, waaronder:

a. het verzekeren dat de inrichting en constructie van stadions gericht zijn op de veiligheid van toeschouwers, geweld tussen de toeschouwers niet gemakkelijk in de hand werken, doelmatig toezicht op de menigte mogelijk maken, passende barrières of hekken omvatten en voorzien in behoorlijke faciliteiten voor de werkzaamheden van de veiligheidsdiensten en politiekorpsen;

b. het op doeltreffende wijze van elkaar scheiden van groepen rivaliserende supporters door aan groepen bezoekende supporters, wanneer deze worden toegelaten, bepaalde tribunevakken toe te wijzen;

c. het verzekeren van deze scheiding door een strikte controle op de verkoop van toegangskarten en het nemen van bijzondere voorzorgsmaatregelen in de tijd onmiddellijk voorafgaand aan de wedstrijd;

d. het buitensluiten van of het verbieden van toegang tot wedstrijden

en stadions aan bekende of potentiële onruststokers of personen die onder invloed van alcohol of verdovende middelen verkeren, voor zover zulks wettelijk mogelijk is;

e. het aanbrengen van een doeltreffende omroepinstallatie en het erop toezien dat daarvan ten volle gebruik wordt gemaakt, alsook van het wedstrijdprogramma en van andere publiciteitsmiddelen om goed gedrag van de toeschouwers te bevorderen;

f. het verbieden van het binnenbrengen van alcoholische dranken door toeschouwers in stadions; het beperken en bij voorkeur verbieden van de verkoop en distributie van alcoholische dranken in stadions en het verzekeren dat alle verkrijgbare dranken op veilige wijze verpakt zijn;

g. het zorgen voor controle ten einde te verzekeren dat de toeschouwers geen voorwerpen binnenbrengen die naar alle waarschijnlijkheid zullen worden gebruikt bij gewelddadigheden, en evenmin vuurwerk of soortgelijke zaken;

h. het verzekeren dat de verbindingsfunctionarissen vóór de wedstrijden met de betrokken overheidsinstanties samenwerken inzake de te treffen regelingen voor beteugeling van de menigte opdat de desbetreffende voorschriften door gezamenlijk optreden worden gehandhaafd.

5. De Partijen nemen passende sociale en opvoedkundige maatregelen, en denken daarbij vooral aan de grote potentiële invloed van de massamedia, ter voorkoming van geweld bij en gepaard gaande met sport, met name door via opvoedkundige en andere campagnes het sportideaal uit te dragen en door het begrip "fair play" krachtig te steunen, vooral onder de jongeren, ten einde het wederzijds respect, zowel onder de toeschouwers, als tussen de sportbeoefenaars te vergroten, en ook door een ruimere mate van actieve sportbeoefening te bevorderen.

Artikel 4

Internationale samenwerking

1. De Partijen werken nauw samen betreffende de aangelegenheden waarop deze Overeenkomst betrekking heeft en bevorderen, waar passend, een soortgelijke samenwerking tussen de betrokken nationale sportinstanties.

2. Voorafgaand aan internationale clubwedstrijden en wedstrijden tussen vertegenwoordigende elftallen alsook toernooien, nodigen de betrokken Partijen hun bevoegde autoriteiten, met name de sportorganisaties uit, aan te geven bij welke wedstrijden gewelddadigheden of wangedrag van de zijde van toeschouwers te vrezen is. In gevallen waarin zulke wedstrijden bekend zijn geworden, regelen de bevoegde autoriteiten van het gastheerland van de desbetreffende wedstrijd het overleg tussen de betrokkenen. Dit overleg dient zo spoedig mogelijk

plaats te vinden, het behoort niet later dan twee weken vóór de wedstrijd wordt gehouden plaats te vinden, en dient de regelingen, maatregelen en voorzorgsmaatregelen te omvatten die moeten worden genomen vóór, tijdens en na de wedstrijd met inbegrip, waar nodig, van andere maatregelen naast die welke in deze Overeenkomst zijn opgenomen.

Artikel 5

Vaststelling identiteit en behandeling van overtreeders

1. Met eerbiediging van de bestaande gerechtelijke procedures en van het beginsel van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, streven de Partijen ernaar te verzekeren dat de identiteit van toeschouwers die geweld plegen of zich te buiten gaan aan ander strafbaar gedrag, wordt vastgesteld en dat zij worden berecht met inachtneming van een behoorlijke rechtsgang.

2. Waar passend, vooral in het geval van bezoekende supporters, en overeenkomstig de toepasselijke internationale overeenkomsten, dienen de Partijen te overwegen:

a. de rechtsvervolging van personen die zijn aangehouden in verband met gewelddadigheden of ander strafbaar gedrag rond sportevenementen, over te dragen aan het land waar deze wonen;

b. de uitlevering te verzoeken van personen die verdacht worden van gewelddadigheden of ander strafbaar gedrag rond sportevenementen;

c. personen die zijn veroordeeld wegens gewelddadigheden of ander strafbaar gedrag rond sportevenementen over te dragen aan het betreffende land, zodat zij hun straf aldaar kunnen ondergaan.

Artikel 6

Bijkomende maatregelen

1. De Partijen verbinden zich ertoe, nauw samen te werken met hun desbetreffende nationale sportorganisaties en clubs en, waar passend, met stadioneigenaren, inzake regelingen betreffende de planning en uitvoering van wijzigingen in de constructie van de stadions of andere wijzigingen, met inbegrip van de toegangen tot en de uitgangen van de stadions, die nodig zijn ter verhoging van de veiligheid en ter voorkoming van geweld.

2. De Partijen verbinden zich ertoe, waar nodig en in daarvoor in aanmerking komende gevallen, te bevorderen dat er een pakket van eisen wordt vastgesteld voor de keuze van stadions, dat rekening houdt met de veiligheid van de toeschouwers en de nodige aandacht schenkt aan het voorkomen van geweld tussen de toeschouwers, vooral voor de stadions die worden gebruikt voor wedstrijden die naar alle waarschijnlijkheid grote of onordelijke massa's zullen trekken.

3. De Partijen verbinden zich ertoe, hun nationale sportorganisaties aan te moedigen, hun voorschriften voortdurend kritisch te bezien, ten einde de factoren die kunnen leiden tot uitbarstingen van geweld van spelers of toeschouwers in de hand te kunnen houden.

Artikel 7

Verstrekking van informatie

Iedere Partij doet de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa alle desbetreffende informatie toekomen in een van de officiële talen van de Raad van Europa, betreffende de door haar genomen wetgevende of andere maatregelen ten einde te voldoen aan de bepalingen van deze Overeenkomst, met betrekking tot voetbal of andere takken van sport.

Artikel 8

Permanente Commissie

1. Voor de toepassing van deze Overeenkomst wordt hierbij een Permanente Commissie ingesteld.

2. Iedere Partij kan zich in de Permanente Commissie laten vertegenwoordigen door een of meer afgevaardigden. Iedere Partij beschikt over één stem.

3. Iedere Lid-Staat van de Raad van Europa of andere Staat die Partij is bij het Europees Cultureel Verdrag, die geen Partij is bij de Overeenkomst, kan zich in de Commissie laten vertegenwoordigen door een waarnemer.

4. De Permanente Commissie kan met algemene stemmen iedere Staat die geen lid is van de Raad van Europa en die geen Partij is bij de Overeenkomst en iedere betrokken sportorganisatie, uitnodigen zich bij een of meer van haar bijeenkomsten te laten vertegenwoordigen door een waarnemer.

5. De Permanente Commissie wordt bijeengeroepen door de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa en houdt haar eerste bijeenkomst binnen één jaar na de datum van inwerkingtreding van de Overeenkomst. Zij komt vervolgens ten minste eenmaal per jaar bijeen en bovendien wanneer een meerderheid van de Partijen hierom verzoekt.

6. De meerderheid van de Partijen vormt het noodzakelijke quorum om een bijeenkomst van de Permanente Commissie te houden.

7. Met inachtneming van de bepalingen van deze Overeenkomst, stelt de Permanente Commissie haar eigen reglement van orde vast en neemt zij dit met consensus aan.

Artikel 9

1. De Permanente Commissie is belast met de bewaking van de toepassing van dit Verdrag en kan met name:
 - a. de bepalingen van deze Overeenkomst regelmatig kritisch bezien en onderzoeken welke wijzigingen eventueel nodig zijn;
 - b. overleg voeren met de desbetreffende sportorganisaties;
 - c. de Partijen aanbevelingen doen omtrent de te nemen maatregelen voor de uitvoering van deze Overeenkomst;
 - d. passende maatregelen aanbevelen om het publiek op de hoogte te houden van de werkzaamheden ondernomen in het kader van deze Overeenkomst;
 - e. het Comité van Ministers aanbevelingen doen omtrent het uitnodigen van Staten die geen lid van de Raad van Europa zijn, tot deze Overeenkomst toe te treden;
 - f. ieder voorstel doen dat erop is gericht de doeltreffendheid van deze Overeenkomst te verhogen.
2. Teneinde haar functies te verrichten kan de Permanente Commissie eigener beweging bijeenkomsten van deskundigen organiseren.

Artikel 10

Na iedere bijeenkomst doet de Permanente Commissie aan het Comité van Ministers van de Raad van Europa een verslag toekomen over haar werkzaamheden en over de werking van de Overeenkomst.

Artikel 11

Wijzigingen

1. Wijzigingen van deze Overeenkomst kunnen worden voorgesteld door een Partij, het Comité van Ministers van de Raad van Europa of de Permanente Commissie.
2. Ieder wijzigingsvoorstel wordt door de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa toegezonden aan de Lid-Staten van de Raad van Europa, aan andere Staten die partij zijn bij het Europees Cultureel Verdrag en aan iedere Staat die geen lid is van de Raad van Europa, die is toetreden of is uitgenodigd toe te treden tot deze Overeenkomst ingevolge het bepaalde in artikel 14.
3. Iedere door een Partij of het Comité van Ministers voorgestelde wijziging wordt uiterlijk twee maanden voor de bijeenkomst waarop deze moet worden bezien, toegezonden aan de Permanente Commissie en de Permanente Commissie stelt het Comité van Ministers in kennis van haar mening inzake die voorgestelde wijziging, waar passend na overleg met de desbetreffende sportorganisaties.

4. Het Comité van Ministers bestudeert de voorgestelde wijziging en de mening van de Permanente Commissie en kan de wijziging aannemen.

5. De tekst van een door het Comité van Ministers ingevolge het vierde lid van dit artikel aangenomen wijziging wordt aan de Partijen toegezonden ter aanvaarding.

6. Iedere ingevolge het vierde lid van dit artikel aangenomen wijziging treedt in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van één maand nadat alle Partijen de Secretaris-Generaal in kennis hebben gesteld van hun aanvaarding daarvan.

SLOTBEPALINGEN

Artikel 12

1. Deze Overeenkomst staat ter ondertekening open voor de Lid-Staten van de Raad van Europa en de andere Staten die Partij zijn bij het Europees Cultureel Verdrag, die hun instemming gebonden te worden tot uitdrukking kunnen brengen door:

a. ondertekening zonder voorbehoud van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring, of

b. ondertekening onder voorbehoud van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring, gevolgd door bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring.

2. De akten van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring worden nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa.

Artikel 13

1. Deze Overeenkomst treedt in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van een maand na de datum waarop drie Lid-Staten van de Raad van Europa hun instemming door deze Overeenkomst te worden gebonden tot uitdrukking hebben gebracht overeenkomstig het bepaalde in artikel 12.

2. Ten aanzien van iedere ondertekenende Lid-Staat die later zijn instemming door deze Overeenkomst te worden gebonden tot uitdrukking heeft gebracht, treedt de Overeenkomst in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van een maand na de datum van ondertekening of van nederlegging van de akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring.

Artikel 14

1. Na de inwerkingtreding van deze Overeenkomst kan het Comité van Ministers van de Raad van Europa, na raadpleging van de Partijen,

iedere Staat die geen lid is van de Raad van Europa uitnodigen toe te treden tot de Overeenkomst, zulks bij een besluit genomen met de meerderheid, voorzien in artikel 20, letter d, van het Statuut van de Raad van Europa en met algemene stemmen van de vertegenwoordigers van de Overeenkomstsluitende Staten die het recht hebben in het Comité van Ministers zitting te hebben.

2. Ten aanzien van iedere toetredende Staat treedt de Overeenkomst in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van één maand na de datum van nederlegging van de akte van toetreding bij de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa.

Artikel 15

1. Iedere Staat kan bij ondertekening of bij nederlegging van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, aangeven op welk grondgebied of op welke grondgebieden deze Overeenkomst van toepassing zal zijn.

2. Iedere Partij kan te allen tijde daarna door middel van een aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa gerichte verklaring de toepasselijkheid van deze Overeenkomst uitbreiden tot ieder ander in de verklaring genoemd grondgebied. De Overeenkomst treedt in werking ten aanzien van dit grondgebied op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van één maand na de datum van ontvangst van de verklaring door de Secretaris-Generaal.

3. Iedere krachtens het bepaalde in de twee voorgaande leden afgelegde verklaring kan, ten aanzien van ieder in die verklaring genoemd grondgebied, worden ingetrokken door middel van een aan de Secretaris-Generaal gerichte kennisgeving. De intrekking wordt van kracht op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van zes maanden na de datum van ontvangst van de kennisgeving door de Secretaris-Generaal.

Artikel 16

1. Iedere Partij kan te allen tijde deze Overeenkomst opzeggen door middel van een aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa gerichte kennisgeving.

2. De opzegging wordt van kracht op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van zes maanden na de datum van ontvangst van de kennisgeving door de Secretaris-Generaal.

Artikel 17

De Secretaris-Generaal van de Raad van Europa stelt de Lid-Staten van de Raad van Europa, de Staten die Partij zijn bij het Europees

Cultureel Verdrag, alsmede iedere Staat die tot deze Overeenkomst is toegetreden, in kennis van:

- a. iedere ondertekening overeenkomstig artikel 12;
- b. de nederlegging van iedere akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding overeenkomstig artikel 12 of 14;
- c. iedere datum van inwerkingtreding van deze Overeenkomst overeenkomstig de artikelen 13 en 14;
- d. iedere mededeling, gedaan overeenkomstig het bepaalde in artikel 7;
- e. ieder verslag, opgesteld ingevolge het bepaalde in artikel 10;
- f. ieder wijzigingsvoorstel of iedere wijziging, aangenomen overeenkomstig artikel 11 en de datum waarop de wijziging van kracht wordt;
- g. iedere verklaring, afgelegd overeenkomstig het bepaalde in artikel 15;
- h. iedere kennisgeving, gedaan overeenkomstig het bepaalde in artikel 16, alsmede de datum waarop de opzegging van kracht wordt.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, zijnde daartoe bevoegd, deze Overeenkomst hebben ondertekend.

GEDAAN te Straatsburg, op 19 augustus 1985, in de Engelse en de Franse taal, zijnde beide teksten gelijkelijk authentiek, in een enkel exemplaar, dat zal worden nedergelegd in het archief van de Raad van Europa. De Secretaris-Generaal van de Raad van Europa doet hiervan voor eensluidend gewaarmerkte afschriften toekomen aan iedere Lid-Staat van de Raad van Europa, aan iedere Staat die Partij is bij het Europees Cultureel Verdrag en aan iedere Staat die is uitgenodigd tot deze Overeenkomst toe te treden.

(Voor de ondertekeningen zie blz. 20 van dit Tractatenblad)

D. PARLEMENT

De Overeenkomst behoeft ingevolge artikel 91, eerste lid, van de Grondwet de goedkeuring van de Staten-Generaal, alvorens het Koninkrijk aan de Overeenkomst kan worden gebonden.

E. BEKRACHTIGING

Bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring van de Overeenkomst is voorzien in artikel 12.

G. INWERKINGTREDING

De bepalingen van de Overeenkomst zullen ingevolge artikel 13, eerste lid, in werking treden op 1 november 1985 voor Denemarken, het Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland en Zweden.

Ten aanzien van iedere ondertekenende Lid-Staat die later zijn instemming door de Overeenkomst te worden gebonden tot uitdrukking brengt, treedt de Overeenkomst ingevolge artikel 13, tweede lid, in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van een maand na de datum van ondertekening of van nederlegging van de akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring.

J. GEGEVENS

De onderhavige Overeenkomst is tot stand gekomen in het kader van de Raad van Europa.

Van het op 5 mei 1949 te Londen tot stand gekomen Statuut van de Raad van Europa is de tekst, zoals gewijzigd tot en met de tiende wijziging, geplaatst in *Trb.* 1975, 70; voor de latere wijzigingen zie rubriek J van *Trb.* 1977, 16, van *Trb.* 1978, 44 en *Trb.* 1979, 40.

Van het op 19 december 1954 te Parijs tot stand gekomen Europees Cultureel Verdrag, naar welk Verdrag in de preambule tot de onderhavige Overeenkomst wordt verwezen, zijn tekst en vertaling geplaatst in *Trb.* 1955, 117; zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1968, 45.

Uitgegeven de *dertigste* september 1985.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

H. VAN DEN BROEK